

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Райко Георгиев Райков

за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Национална Художествена Академия

Катедра Керамика и Дизайн на порцелан и стъкло

Дисертационен труд на тема

Съвременни тенденции и развитие на осветителните обекти
в сферата на силикатния дизайн

Докторант: Гергана Ангелова Мутафчиева

Научен ръководител: инж. д-р Васил Харизанов

Докторантката Гергана Ангелова Мутафчиева представя дисертационен труд, който се състои от две части с общ обем 215 стр., от които 142 стр. са текст и 73 стр. илюстрации. Приложен е и албум съдържащ 156 бр. снимков материал, илюстриращ произведенията, които автора анализира в текста.

Авторефератът напълно обхваща съдържанието и структурата на дисертационния труд, който съдържа увод, три раздела оформят изложението, заключение и научни, и научно – приложни приноси.

Научният апарат на докторанта е съставен от библиография, която се състои от 87 коректно цитирани източници: 21 на български език, 24 на латиница, 28 онлайн информация и 14 разговора на автора.

Темата е комплексна и дава сериозни възможности за научно изследване, което означава че дисертационна и според мен не е разработвана до сега. Фактологичният материал е богат и в различните глави има много професионално – компетентни анализи.

В увода дисертантката обосновава темата с нейната обширна проблематика. Следват различни обекти и цялостен обхват на изследването. Дисертационният труд има сериозни цели, в които Гергана Мутафчиева аналитично проучва три основни аспекта: „естетически и функционални параметри на силикатните и конкретно фино – керамичните материали използвани за създаване на осветителни обекти, съвременни производствени процеси и актуални технологии за осветление, и технически изисквания в дизайна на осветителни изделия“.

Според автора основната цел в дисертацията е най-съвременната концепция във връзка с осветителните обекти, което включва художествените аспекти, производствените методи и използваните различни материали.

В Първа глава: Исторически преглед в развитието на керамичната лампа, много цялостно и хронологично са разгледани различните периоди от еволюцията на осветлението от маслената лампа, лампата на Арганд, различните етапи на развитие и конструкции на газената лампа до в истинския смисъл на думата революционно бих казал и епохално откритие на Томас Едисон – електрическата крушка. Както знаем има още инженери и учени, които са конструирали различни лампи с нажежаема волфрамова жичка.

Последователно докторантът изследва качеството на осветяване. Прави анализ на въздействието на обекти с изкуствена светлина в живота на хората в социален и психологически аспект. Находчиво цитира известния изследовател Матю Лъкиш, който подчертава, че светлината радикално променя живота на човека и се превръща във фундамент за бързия напредък на човечеството. Както знаем изкуствената светлина въздейства решаващо върху науката, медицината, изкуствата, промишлеността, философията, тотално в архитектурата (интериор и екстериор), както битова така и обществена, специализирана военна, огромни стадиони, летища, гари, болници, театри, музеи, концертни зали и т.н.

Във Втора глава: Естетика и технология при изграждане на осветителни обекти в силикатни материали, авторът проследява естетичните, технико – технологичните, конструктивни, ергономични и други изисквания при проектиране и реализиране на осветителни обекти. Спира се върху различни силикатни материали като шамот, фино керамични материали като порцелан, костен порцелан, фаянс, декоративен бетон и разбира се отделно на стъклото, което както знаем има 2+ качества в сравнение с всички останали материали, а това са прозрачност и оптични ефекти, без които един съвременен осветяващ обект е оцетен в различни нива. Именно затова дизайнерите, комбинират в добрите си решения със стъкло или полупрозрачни материали като фин порцелан, полимерни смоли, плексиглас, алабастр и т.н. Тук е даден сполучлив пример с прочутия канадски архитект, скулптор и дизайнер Франк Гери и неговата лампа – Риба направена от полупрозрачния пластичен фурнир Колор Кор. След това Гери развива идеята си и създава серия от инсталации Риби и скулптури на същия принцип и материали показани в Париж и Лос Анжелис в галериите на Гагосян.

Впечатляващо е изследването върху различните керамични материали, с техните пластични, художествени и технологични свойства, различните формообразуващи процеси, декоративни техники, като разнообразието от релефи, ажури, графични изображения и т.н. всичко е свързано с различни примери, които са разгледани в основните формообразуващи процеси: пластично формоване и шликерно отливане. Тук отново авторът разглежда творческата дейност на изявени съвременни автори като Фредерик Бурдиек, който използва скулптурния метод на свободно градене. Не е

